

સાપ્તાહિક સત્સંગના સમયમાં ફેરફાર

શ્રી પી. રાજગોપાલાચારી

(પૂ.માસ્ટરનું વક્તવ્ય, ૩૧મી મે ૨૦૦૮ના રોજ નવી દીલ્હી, ભારત)

પ્રિય ભાઈઓ અને બહેનો,

છેલ્લા કેટલાંક વર્ષોમાં, સત્સંગ પહેલાં, સત્સંગ દરમિયાન અને સત્સંગ પછી શું થાય છે, તે અંગે મેં કરેલું નિરીક્ષણ હું તમારી સમક્ષ રજૂ કરી રહ્યો છું અને તે સાથે, તેના વિરોધાભાસરૂપે, આજથી ૪૫ વર્ષ પહેલાં હું જ્યારે મિશનમાં જોડાયો હતો અને જ્યારે શાહજહાનપુરમાં હું પહેલીવાર વસંત ઉત્સવ ઊજવી રહ્યો હતો, ત્યારે (સત્સંગમાં) શું થતું હતું, તે વિશે મારે તમને કહેવું પડશે. ત્યારે પૂ. બાબુજી મહારાજના ઘરમાં તેમના સહિત માત્ર ચાલીસ કે બેતાલીસ જણ જ હતા. ત્યાં બાંધેલો મંડપ પણ લગભગ ચારસો સ્કવેરફૂટ કે કદાચ તેનાથી પણ ઓછો હશે. પણ હું તમને કહેવા માગું છું, તે એ છે કે એ વખતે શાહજહાનપુર જવા હું ઘરેથી અઠવાડિયા કે દસ દિવસ પહેલાં નીકળતો અને ટ્રેનમાં દિલ્હી પહોંચીને પછી ત્યાંથી ટ્રેન બદલતો હતો. આ મુસાફરી દરમિયાન, અલગ અલગ સ્ટેશનથી અભ્યાસીઓ જોડાતા, ત્યારે અમારા હૃદયમાં અતિ તીવ્ર બેચેની ઉઠતી હતી.

મારા મિશનમાં જોડાવાના દસ વર્ષ પછી પણ - એટલે કે ૧૯૭૪માં પણ સંખ્યા બહુ મોટી નહતી. શાહજહાનપુર આશ્રમમાં પ્રથમ ઉત્સવ વખતે મને લાગે છે કે ચોવીસસો કે પચીસસો જેટલા લોકો હતા અને હોલ માત્ર આઠસો જણને સમાવી શકે તેમ હતો - તેથી તે ખૂબ ભરચક રહેતો! એટલે, તે અગિયાર કે બાર વર્ષના ગાળામાં સંખ્યા ચાલીસથી વધીને અઠાવીસસો થઈ હતી. પણ હું તમને જે કહેવા માગું છું તે એ છે કે ત્યારે પણ હૃદયમાં તીવ્ર બેચેની રહેતી, અને અમે જ્યાં પણ હોઈએ, અમારા જે સ્થાનથી અમે જે પણ વહાન દ્વારા જવા નીકળીએ, ત્યારે પણ તે તીવ્ર ઝંખના મોજૂદ રહેતી. દક્ષિણમાંથી આવતા લોકો, ઉત્તરમાંથી આવતા લોકો, પૂર્વ અને પશ્ચિમમાંથી આવતા લોકો, તે સૌને - આખા જૂથને - એવી લાગણી થતી કે અમે જેના માટે જઈ રહ્યા હોઈએ કે જે દિશામાં જઈ રહ્યા હોઈએ ત્યારે મુસાફરીનો જે હેતુ હતો, તેના એકધારા સતત સ્મરણમાં અમે સૌ ડૂબેલા રહીએ. કોઈને અગવડનો કે ખાણીપીણીનો વિચાર જ નહતો આવતો અને અમે જેવા શાહજહાનપુર પહોંચીએ કે અમે જેવાં ટ્રેનમાંથી નીચે ઊતરીએ, ત્યારે એવું લાગતું કે જાણે અમારા હૃદયો ફાટવાની તૈયારીમાં ન હોય!

મને કહેતા દુઃખ થાય છે કે આજના સમયમાં મને આવું કશું જ દેખાતું નથી. કદાચ એ મારી ભૂલ હશે કે મેં સમયમાં અને પ્રથામાં ફેરફાર કરવાની હા પાડી હતી. આપણે એવું વિચાર્યું હતું કે જો આપણી જરૂરિયાતોમાં બાંધછોડ નહીં કરીએ, તો લોકો આવશે જ નહીં. મેં પૂ.બાબુજી મહારાજના એ સિદ્ધાંતને કે મને કવોન્ટીટી નહીં, કવોલીટી જોઈએ છે - એટલે કે મને સંખ્યા નહીં, ગુણવત્તા જોઈએ છે - તેને ન માનવાની ભૂલ કરી હતી. મને લાગે છે કે આ પિસ્તાલીસ વર્ષ દરમિયાન મેં કદાચ એ પહેલી ભૂલ કરી છે કે આપણે ગુણવત્તા વિષે નહીં પણ સંખ્યા વિષે વિચારવા માંડ્યું, અને તેથી જ તો આજે સંખ્યા ઘણી છે પણ ગુણવત્તા સાવ ઓછી છે. હું આવું વ્યક્તિગત કોઈ માટે નથી કહેતો પણ આ તો માત્ર એક કથન છે કે પાઘડી જેને બંધ બેસતી હોય, તે પહેરી લે. એ બહુ દુઃખની વાત છે કે જ્યારે રવિવારના સત્સંગનો સમય સવારના નવ વાગ્યાનો રાખવામાં આવ્યો, ત્યારે લોકો આરામથી આવવા લાગ્યા. એવું બનવા લાગ્યું છે કે જાણે તેઓ કોઈ કામ માટે જઈ રહ્યા છે કે કોઈ પર ઉપકાર કરવા જઈ રહ્યા છે - તેમની જાત પર નહીં, પણ જાણે મિશન પર, અથવા તેમના પ્રશિક્ષક પર, કે પછી ગમે તેની પર! જાણે કે તેમને આ બધું સહન કરવું પડતું ન હોય, આ બધું કરવું પડતું ન હોય કે આ બધું નિભાવવાનું ન હોય! આપણે આરામથી ઉઠીએ છીએ, આપણે નાસ્તો કરીએ છીએ અને ભરેલા પેટે સત્સંગમાં આવીએ છીએ. આપણે અહીં પણ નાસ્તો પીરસીએ છીએ, જે એક મોટી ભૂલ છે. જ્યારે આપણે ધ્યાનમાં બેસીએ છીએ, ત્યારે આપણા મોટા ભાગનાં પેટ ભરેલાં હોય છે અને હૃદય ખાલી હોય છે, મગજમાં ઘણી બધી ચિંતાઓ હોય છે, નસકોરાં બોલાતા હોય છે - મોટા ભાગનાં આમ જ હોય છે. આપણે એવા સ્ટીમ-એન્જિન જેવાં છીએ કે જેમાં સ્ટીમ (વરાળ) જ નથી! જો એન્જિન જ નહીં ચાલે, તો ટ્રેન કેમ ખેંચાશે?

તેથી, હું કેટલાંક ફેરફાર લાવી રહ્યો છું, આજથી જ, રવિવાર સત્સંગનો સમય સવારના ૭.૩૦નો રહેશે, કોઈ ગમે ત્યાં હોય, હિમાલયમાં હોય, અમેરિકામાં હોય, કે પછી રણમાં હોય, બરોબર સવારના ૭.૩૦ વાગે. બીજું એ કે સત્સંગ પહેલાં કંઈ જ પીરસવામાં નહીં આવે, કોઈ નાસ્તો નહીં, કોઈ ચા નહીં, કંઈ જ નહીં. સવારે ૯ વાગે, 'બ્રન્ય' રહેશે - એટલે કે નાસ્તા અને ભોજન વચ્ચેનું ખાણું. નાસ્તો પણ ઘણો બધો નહીં હોય, માત્ર પૂરતો રહેશે. તે એકવાર ખાઈ લીધા પછી બીજાવાર પીરસવામાં નહીં આવે. એનો હેતુ એ છે કે તમે આશ્રમમાં હો અને તે દરમિયાન તમારો આત્મા અને તમારું શરીર, બંને સાથે રહે કે જેથી આત્માની ઉન્નતિ થાય, શરીરનું તો કંઈ પણ થઈ શકે છે. અમે અહીં તમને જમાડવા માટે નથી. અમે તમારા હૃદયમાં રહેલી દિવ્યતાની ઉપસ્થિતિને ઉદ્દીપ્ત કરવા હાજર છીએ અને તમે તમારા પ્રયત્નથીજ, દસ નિયમોનું પાલન કરીને, એમ કરી શકો તેમ છો.

તો સવારે નવ વાગે હળવું ખાણું હશે. જો તમે અહીં આખો દિવસ રોકાવાના હો, તો ત્રણ વાગે ચા હશે. આ બધું મર્યાદિત માત્રામાં હશે, પેટભર નહીં, પણ આધ્યાત્મિક અર્થમાં સભર હશે. જો કાર્યક્રમ સળંગ બે કે ત્રણ દિવસનો હશે, તો રાત્રિભોજન સાંજે સાત વાગે રહેશે. રવિવારને માટે - સવારે સાડા સાત વાગે ધ્યાન, અને સાંજનું ધ્યાન સાડા પાંચ કે છ વાગે, અનુકૂળ સમય પ્રમાણેનું રહેશે. તેના પછી નહીં જ. આનું પાલન કડક રીતે થવું જોઈએ. પછી એક અભ્યાસી હાજર રહે કે એક લાખ, તેથી કોઈ ફેર પડતો નથી.

પૂ.બાબુજી મહારાજે મને કહ્યું હતું કે આપણા આદિગુરુ પૂ.લાલાજી મહારાજ, જો સાડા છ વાગ્યાનો સત્સંગ રાખતા, તો તેઓ બરોબર સાડા છ વાગે ત્યાં હાજર રહેતા. ત્યાં કેટલાં લોકો હાજર છે, તેની પરવા કર્યા વગર તેઓ સમયસર સત્સંગ ચાલુ કરી દેતા, કારણકે તેમની પ્રાણાહુતિ, માત્ર ત્યાં હાજર રહેલા લોકો માટે જ નહીં, પણ વિશ્વનાં સૌ લોકો માટે હતી. તેઓ પ્રાણાહુતિ આપવી શરૂ કરી દેતા. સત્સંગ પૂરો થયા પછી તેમની પાસે માત્ર એક કે બે શિષ્યો રહેતાં કે જેઓ નજીકનાં, અંગત, ઉન્નતિ પામેલાં લોકો હતાં અને પછી તેઓ તેમની સાથે ચાલવા જતા કારણ કે સિર્દીંગ દરમિયાન, વ્યક્તિના શરીર તંત્રમાં ઓક્સીજનની જે ઉણપ વર્તાય છે, તેને પૂરી કરવી પડે છે અને તેથી તેઓ ચાલવા જતા હતા.

પૂ.બાબુજી મહારાજ, પૂ.લાલાજી મહારાજ સાથેના તેમના અનુભવો વર્ણવતી વખતે કહેતા હતા કે લાલાજી મહારાજ ભૌતિક રીતે બહુ સમૃદ્ધ નહતા અને તેમનું કુટુંબ ઘણું મોટું હતું. બાબુજીએ ખૂબજ દુઃખ સાથે કહ્યું હતું કે ફતેહગઢના શિયાળાની કડકડતી ઠંડીમાં પણ પૂ.લાલાજી પાસે, તેમના આખાય કુટુંબને ઓઢાડવા માટે માત્ર એક ફાટેલો ધાબળો જ હતો.

આપણે કાળા હોઈએ કે ગોરા, પુરુષ હોઈએ કે સ્ત્રી, આપણે સમજવું જોઈએ કે આધ્યાત્મિક ઉન્નતિ માટે થોડી અગવડ જરૂરી છે. મને યાદ છે કે ઘણાં વર્ષો પહેલાં મેં બાબુજી મહારાજ સમક્ષ પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો કે શાહજહાનપુર સ્ટેશનથી આશ્રમ આવતા લોકો માટે આપણે બસની સગવડ કરવી જોઈએ, ત્યારે તેમણે કહ્યું હતું, “તમારો વિચાર સારો છે, પણ મારે વધારે પડતી સગવડ આપવી નથી. તે આધ્યાત્મિકતાની વિરુદ્ધ છે.”

ઈલ્લત, કિલ્લત, જિલ્લત એટલે શું? ઈલ્લત એટલે શું? કિલ્લત એટલે શું? જિલ્લત એટલે શું? સામાન્ય રીતે તેનો સાધારણ અર્થ એ થાય છે કે તમારી પાસે જરૂર કરતાં થોડું ઓછું હોવું જોઈએ. તમારી તંદુરસ્તી સંપૂર્ણ ન હોવી જોઈએ પણ તમે થોડા ઓછા તંદુરસ્ત હોવા જોઈએ, તમારી આજુ બાજુ હંમેશા ટીકા કરનારા લોકો હોવાં જોઈએ. જો તમારી પાસે રૂપિયામાં એક આનો ઓછો હશે, તો તમે ખર્ચ પણ ઓછો કરશો, તમે માત્ર જરૂરિયાત હશે તેટલો જ ખર્ચ કરશો અને તો કદાચ તમે પૈસા બચાવી પણ શકશો. મને યાદ છે કે મારા પિતાજી ૧૯૩૫-૩૬માં જ્યારે જબલપુરમાં, રેલવેમાં નોકરી કરતા હતા, ત્યારે તેમનો માસિક પગાર ૮૦ રૂપિયા હતો - આજથી લગભગ પંચોતેર વર્ષ પહેલાં અને તેમ છતાં તેઓ પાંચ રૂપિયા બચાવી લેતા હતા. પણ આજકાલ તો આપણે એવા લોકોને જોઈએ છીએ કે જેમનો માસિક પગાર ૩૦,૦૦૦ કે ૫૦,૦૦૦ રૂપિયા હોય છતાં તેઓ કામ દેવામાં જ હોય છે, તેમને એ ભવિષ્યની કે જેમાં તેમને શ્રદ્ધા નથી, તેની કામ ચિંતા હોય છે અને તેમને તેમના પોતાના પર પણ વિશ્વાસ હોતો નથી; છતાં તેમને તેમની નોકરીની ચિંતા હોય છે, તેમને તેમના કુટુંબની ચિંતા હોય છે અને તેનું કારણ છે કે આપણી ટેવોમાં અતિરેક થઈ ગયો છે. રાત્રે મોડા સૂવું - અગિયાર કે બાર વાગે, અને પછી સવારે મોડા ઊઠવું, કામ પર જવાની પાંચ મિનિટ પહેલાં જ ઊઠવું. તો ધ્યાન ક્યારે કરશો? આવતી કાલે.

મારે તમારા હૃદયમાં તે આગ જગાડવી છે કે જે સરળ જીવન અથવા તમને મનપસંદ હોય તેવી જીવનશૈલીથી નથી આવવાની. જો તમારો મેનેજર અથવા તમારો બોસ તમને ખુશ રાખે, તો તેનો અર્થ એ થાય કે તેનામાં કંઈક ખામી છે. આ હું ત્યારે શીખ્યો હતો કે જ્યારે હું વ્યવસાયમાં હતો. તેનો અર્થ એ થાય કે બોસ બધું ચલાવી લે છે, તમારે જે કરવું હોય તે કરવા દે છે. તમે જે વિચારો, તે બધું કરી શકો છો! એટલે કે જે રીતે કામ થવું જોઈએ તે રીતે નથી થવા દેતો. જો તમારે આજ જીવનમાં ઉચ્ચતમ સ્તરે ઉન્નત થવું હોય, તો સહજ માર્ગમાં હવે આ બધું ચાલશે નહીં. આ તમારા લાભ માટે જ કહું છું. માત્ર આ જ જીવન માટે તમે નિશ્ચિત છો. હવે પછીના જીવન વિશે કંઈ ખબર નથી. એ કંઈ જરૂરી પણ નથી. બાબુજીએ કહ્યું હતું કે સહજ માર્ગમાં આપણે પૂર્વ જીવન કે ભાવિ જીવન માટે કંઈ પણ વિચારવાનું હોતું નથી. આપણે માત્ર આ જ જીવન વિશે વિચારવાનું હોય છે કારણ કે આ જીવન જ આપણી પાસે છે, અને તેનો આપણે આપણા લાભ માટે ઉપયોગ કરી શકીએ છીએ. તમારા રોજબરોજના જીવનમાં તમને આ વાતનો અહેસાસ થવો જ જોઈએ.

નિયમ કહે છે, પરોઢ થતાં પહેલાં ઊઠો. તમારી પાસે બાબુજી મહારાજે લખેલું પુસ્તક છે - સત્યનો ઉદય. જ્યાં સુધી તમે પરોઢ પહેલાં પરમસત્યને આવકારવા તૈયાર નહીં થાઓ, ત્યાં સુધી તમને પરોઢ પહેલાંના પરમતત્ત્વની શું જાણ થશે? કેટલાક લોકો દાર્જીલીંગમાં, એવરેસ્ટ પર કે અમેરિકાના ગ્રાન્ડ કેનીયરમાં મનોહર દૃશ્ય જોવા ખાસ પ્રવાસે જાય છે અને ત્યાં તેઓ ખાસ સૂર્યોદય કે સૂર્યાસ્ત જોવા પરોઢના કલાકો પહેલાં પહોંચી જાય છે, પણ તમારા હૃદયમાં રહેલા પરોઢના

પરમતત્ત્વનું શું? શું તે પરોઢના સમયનું સત્ય(પરમતત્ત્વ) નથી? ઘણી ભાષામાં તેનું ખોટું ભાષાંતર થયેલું છે, પરોઢનું સત્ય(પરમતત્ત્વ) જ પુસ્તકનું અરું મથાળું છે, જેનો અર્થ છે, તે પરોઢે ક્યું સત્ય (પરમતત્ત્વ) પ્રગટ થવાનું છે?

તેથી, મહેરબાની કરીને પરોઢ થતાં પહેલાં ઉઠવાની ટેવ પાડો, એટલે કે સવારે સાડા ચાર વાગે ઉઠો. શરીર અને મન શુધ્ધ કરી, ધ્યાનમાં બેસો. ધ્યાનનો સમય એક કલાક નક્કી રાખો. ઘડિયાળમાં એલાર્મ ગોઢવી લો. તે જ્યાં સુધી વાગે નહીં, ત્યાં સુધી ધ્યાન છોડી ઊભા ન થશો. પેટ ખાલી રાખવું. મહેરબાની કરીને દસ નિયમોને યાદ રાખો. તેને પહેલાં દસ આદેશો કહેવામાં આવતા હતાં, તે આપણાં ભલા માટે જ છે. તમારા રોજિંદા જીવન માટે જે જરૂરી છે, તે બધું જ આ દસ નિયમો આવરી લે છે. તમારે કેવી રીતે ખાવું જોઈએ અને શું ખાવું જોઈએ. એક વખત અમે પૂ.બાબુજી મહારાજ સાથે બેઠા હતાં, ત્યારે મેં લોકોને જમતા જોયા હતાં - લગભગ વીસ લોકો જમતા હતા અને બાબુજીએ મારા કાનમાં કહ્યું હતું, “પેલા માણસ સામે જુઓ, તે ડુક્કરની જેમ ખાય છે.” તે ભાઈનું ધ્યાન ભોજનમાં જ હતું, કોઈ સ્મરણ નહીં, જે ઈશ્વર તમને કંઈ ખાવા આપે છે અને તમને ખાઈ શકવા શક્ય બનાવે છે, તે ઈશ્વરનો કોઈ વિચાર જ નહીં? ખાવું તે કંઈ સાદી વાત નથી, શું તમે આ સમજો છો?

પહેલાં તો તમને કંઈ ખાવાનું જોઈએ છે. પછી ખાવા માટે તમારી પાસે સમય હોવો જોઈએ, તમે ખાઈ શકવા સક્ષમ પણ હોવા જોઈએ અને તેને પચાવી શકવા પણ સક્ષમ હોવા જોઈએ. તમારું શરીરનું તંત્ર બરોબર ચાલવું જોઈએ કે તમે જે ખાઓ તેમાંથી શરીર જરૂરી તત્ત્વ લઈ લે અને બિનજરૂરી ક્યરો બહાર ફેંકી દે. તમે એક મોટું પરોઢું અને બટાકાનું શાક લઈ, તમારા મોઢામાં મૂકી દો, તે કંઈ સાવ સહેલું નથી. ભોજન માટે પણ નિયમો હોય છે - કેવી રીતે ખાવું જોઈએ, ક્યારે ખાવું જોઈએ, શું ખાવું જોઈએ વગેરે. કોઈ પણ તે તરફ ધ્યાન જ નથી આપતું. આજે આપણે મજા કરવા ખાઈએ છીએ, જીવતા રહેવા (જીવન) માટે નહીં.

મારે તમારા સૌમાં એ સભાનતા પાછી લાવવી છે કે આપણે આપણી જિંદગીમાં જે કંઈ બધું કરીએ છીએ - શ્વાસ લેવો, ખાવું અને પીવું, કામ કરવું, આરામ કરવો, સૂવું - તે બધું આ જ રૂઢિના પાલનરૂપે છે કે આપણે આ બધું જીવવા માટે કરીએ છીએ, અને હેતુ માત્ર જીવતા રહેવાનો જ છે કે જેથી હું મારી જાતને આ મનુષ્ય સ્તરેથી મુક્ત કરીને દિવ્યતા પ્રતિ ઉન્નત કરી શકું. મારા પ્રિય ભાઈઓ અને બહેનો, આ ખૂબ જ અગત્યનું છે કે આપણે આને આપણા જીવનમાં ઊતારીએ અને આપણામાં એ ડહાપણ લાવીએ કે આધ્યાત્મિક જીવન માટે એશઆરામને ફગાવી દઈએ અને આપણે સાદું અને સરળ જીવન અપનાવીએ.

તમે ધનવાન હોઈ શકો છો, છતાં તમે વૈભવશાળી જીવનથી દૂર રહી શકો છો. રામાયણનો એક પ્રસંગ મેં ટી.વી. પર જોયો હતો, જેમાં અધોધ્યાના રામચંદ્રજી જમીન પર સૂતા હોય છે ત્યારે લક્ષ્મણ પૂછે છે, “મોટાભાઈ, તમે આ શું કરો છો?” ત્યારે રામ કહે છે, “હું હવે બ્રહ્મચારીનું જીવન અપનાવું છું.” તેથી, સાદું અને સરળ જીવન માત્ર તિબહારીઓ અને ગરીબો માટે જ નથી. ધનવાનો માટે તે વધારે જરૂરી છે કારણ કે વિલાસી જીવનને કારણે, મુર્ખતાભર્યા વિચારોને કારણે, ખોટું ખાવા-પીવાને કારણે, ક્વખતે સૂવાને કારણે અને મોડા ઊઠવાને કારણે ધનવાનોને દરેક ક્ષણે માર્ગમાંથી ભૂલા પડી જવાનો ભય હોય છે અને આમ, તેઓ દરરોજ તેમની આધ્યાત્મિક ઉન્નતિ માટેની તક ખોઈ શકે છે.

તેથી, તમારા જીવનનો આ અંગત નિયમ બનાવી લો કે દરરોજ તમે દસ નિયમોને એકવાર વાંચશો, સમજશો અને તેનું પાલન કરશો. તમને આમાં મદદ કરવા મિશન પણ રોજિંદુ ટાઈમટેબલ બદલી રહ્યું છે. રવિવારનો સત્સંગ સવારે સાડા સાત વાગે રહેશે, સાંજનો સત્સંગ સાડા પાંચ કે છ વાગે રહેશે. સવારે ૯ વાગે હળવો નાસ્તો, તેના પહેલાં કંઈ જ નહીં. સાંજની ચા બપોરે ૩ વાગે રહેશે, અને તેની વચ્ચે કંઈ જ નહીં. જોકે કેન્ટીન ખુલ્લી રહેશે ખરી, પણ રસોડું અને કેન્ટીન સવારે ૯ વાગે જ ખુલશે.

અહીં વહેલી સવારે તમને ઘણાં બધાંને જોયા પછી મને લાગે છે કે મારે આ વક્તવ્ય આપવાની કદાચ જરૂર પણ નહતી કારણ કે જો હું ઉદાહરણ પૂરું પાડું, તો તમે તેને અનુસરવા તૈયાર છો. અહીં હાજર રહેવા બદલ તમારા સૌનો હું આભાર માનું છું. મને આ કહેવા માટે પ્રેરણા આપવા માટે પણ હું તમારો આભાર માનું છું. મારા હૃદયમાં કોઈ ક્ષોભ કે ભય નથી કે તેઓ શું કહેશે, પણ મારામાં એક વિશ્વાસ ઊઠી રહ્યો છે કે આ મારા જ લોકો છે અને તેમના પોતાના લાભ માટે હું જે કહીશ, તેનું પાલન તેઓ જરૂર કરશે.

ધન્યવાદ.